

CULTUUR & CAMPUS

PUTSELAAN

EEN PLEK VOOR CREATIVITEIT, INCLUSIVITEIT EN DUURZAAMHEID

DANIQUE VREESWIJK, 637345
CC2100, IBACS HONOUR'S PROGRAMME-
THEME 3
24-04-2025

INTRODUCTIE:

IN VEEL STEDELIJKE GEBIEDEN ONTBREEKT HET JONGEREN AAN VEILIGE, INCLUSIEVE EN INSPIRERENDE RUIMTES WAAR ZE ZICH CREATIEF EN SOCIAAL KUNNEN ONTWIKKELEN. HET CULTUUR & CAMPUS PUTSELAAN (C&CP) PROJECT IN ROTTERDAM-ZUID PROBEERT HIERIN VERANDERING TE BRENGEN DOOR EEN OUDE SCHOOL TE TRANSFORMEREN TOT EEN DUURZAME, TOEGANKELIJKE EN GEMEENSCHAPSGERICHTE ONTMOETINGSPLEK. IN EEN TIJD WAARIN SOCIAAL ISOLEMENT, VERVREEMDING EN ONGELIJKHEID ONDER JONGEREN TOENEMEN, BIEDT DIT SOORT INITIATIEVEN ALTERNATIEVEN DIE NIET ALLEEN DE LEEFOMGEVING VERBETEREN, MAAR OOK BIJDRAGEN AAN GEMEENSCHAPSVORMING EN CULTURELE VERRIJKING.

DEZE BLOGPOST ONDERZOEKT HOE C&CP, ALS VOORBEELD VAN 'CREATIVE PLACEMAKING', INSPEELT OP ACTUELE MAATSCHAPPELIJKE UITDAGINGEN RONDOM INCLUSIVITEIT, DUURZAAMHEID EN PARTICIPATIE. DOOR DIT PROJECT TE VERGELIJKEN MET HET INTERNATIONAAL ERKENDE BOOM FESTIVAL IN PORTUGAL, DAT EVENEENS INZET OP ECOLOGISCHE EN SOCIALE RECHTVAARDIGHEID, WORDT INZICHTELIJK HOE LOKALE EN INTERNATIONALE MODELLEN ELKAAR KUNNEN VERSTERKEN. DE COMBINATIE VAN THEORIE EN PRAKTIJK MAAKT DIT ONDERWERP ZOWEL ACADEMISCH RELEVANT BINNEN HET VELD VAN STEDELIJKE COMMUNES EN CULTURELE INCLUSIE, ALS MAATSCHAPPELIJK URGENT VOOR BELEIDSMAKERS, KUNSTENAARS EN GEMEENSCHAPPEN.

HET UITEINDELIJKE DOEL IS OM LESSEN TE TREKKEN UIT BEIDE CASUSSEN EN CONCRETE AANBEVELINGEN TE FORMULEREN VOOR HOE C&CP HAAR IMPACT KAN VERGROTEN ALS VOORBEELD VAN EEN DUURZAME, OPEN EN INCLUSIEVE CULTURELE HUB IN DE STAD.

THEORETISCH KADER:

DE KERN CONCEPTEN DIE DIT ESSAY STRUCTUREREN ZIJN CREATIVE PLACEMAKING, URBAN COMMONS, INCLUSIE, DUURZAAMHEID EN PARTICIPATIE. CREATIVE PLACEMAKING, ZOALS GEDEFINIEERD DOOR MARKUSEN EN GADWA (2010), BETREFT EEN STRATEGISCH PROCES WAARBIJ PUBLIEKE, PRIVATE EN GEMEENSCHAPSACTOREN SAMENWERKEN OM DE SOCIALE EN FYSIEKE IDENTITEIT VAN EEN PLEK TE VORMEN VIA KUNST EN CULTUUR. DEZE AANPAK BEVORDERT LEEFBAARHEID, ECONOMISCHE VITALITEIT EN SOCIALE COHESIE DOOR KUNST TE INTEGREREN IN HET DAGELIJKS LEVEN VAN EEN GEMEENSCHAP. IN TEGENSTELLING TOT TRADITIONELE CULTURELE INSTELLINGEN BENADRUKT CREATIVE PLACEMAKING GEDECENTRALISEERDE EN TOEGANKELIJKE PLEKKEN DIE BESTAANDE GEBOUWEN NIEUW LEVEN INBLAZEN EN GEMEENSCHAPPEN ACTIVEREN.

BINNEN DEZE CONTEXT VALT HET CULTUUR & CAMPUS PUTSELAAN-PROJECT OOK ALS EEN VOORBEELD VAN DE URBAN COMMONS: GEDEELDE RUIMTEN WAARIN BURGERS COLLECTIEF VERANTWOORDELIJK ZIJN VOOR DE ONTWIKKELING EN HET BEHEER VAN HUN LEEFOMGEVING (FOSTER & IAIONE, 2016). DIT GEMEENSCHAPSMODEL ONDERSTREEPT SAMENWERKING, CO-CREATIE EN GEDEELD EIGENAARSCHAP ALS FUNDAMENTEN VAN DUURZAME STEDELIJKE ONTWIKKELING.

HET BEGRIP INCLUSIE WORDT IN DEZE CONTEXT BREED GEÏNTERPRETEERD: NIET ALLEEN FYSIEKE TOEGANKELIJKHEID, MAAR OOK CULTURELE REPRESENTATIE, SOCIALE VEILIGHEID EN HET OVERBRUGGEN VAN INTERSECTIONELE BARRIÈRES (CRENSHAW, 1991). DOOR DIVERSITEIT NIET ALS OBSTAKEL MAAR ALS WAARDE TE BESCHOUWEN, ONTSTAAT RUIMTE VOOR WEDERZIJDIG BEGRIP EN SOCIALE GELIJKHEID.

TEN SLOTTE OMVAT DUURZAAMHEID ZOWEL ECOLOGISCHE ALS SOCIALE DIMENSIES. DOOR HET HERGEBRUIKEN VAN MATERIALEN, ENERGIEZUINIGE OPLOSSINGEN ÉN DE OPBOUW VAN LANGDURIGE RELATIES BINNEN DE GEMEENSCHAP, WORDT DUURZAAMHEID VERWEVEN MET ARTISTIEKE EN MAATSCHAPPELIJKE DOELSTELLINGEN.

SAMEN LEVEREN DEZE CONCEPTEN EEN KRITISCH KADER VOOR HET BEGRIJPEN VAN HOE C&CP EEN MODEL KAN WORDEN VOOR SOCIAAL GEËNGAGEERDE EN TOEKOMSTBESTENDIGE STEDELIJKE ONTWIKKELING.

“CREATIVE PLACEMAKING ANIMATES PUBLIC AND PRIVATE SPACES, REJUVENATES STRUCTURES AND STREETSCAPES, IMPROVES LOCAL BUSINESS VIABILITY AND PUBLIC SAFETY, AND BRINGS DIVERSE PEOPLE TOGETHER TO CELEBRATE, INSPIRE, AND BE INSPIRED.”

— MARKUSEN & GADWA, 2010, P. 3

EMPIRISCHE ILLUSTRATIE:

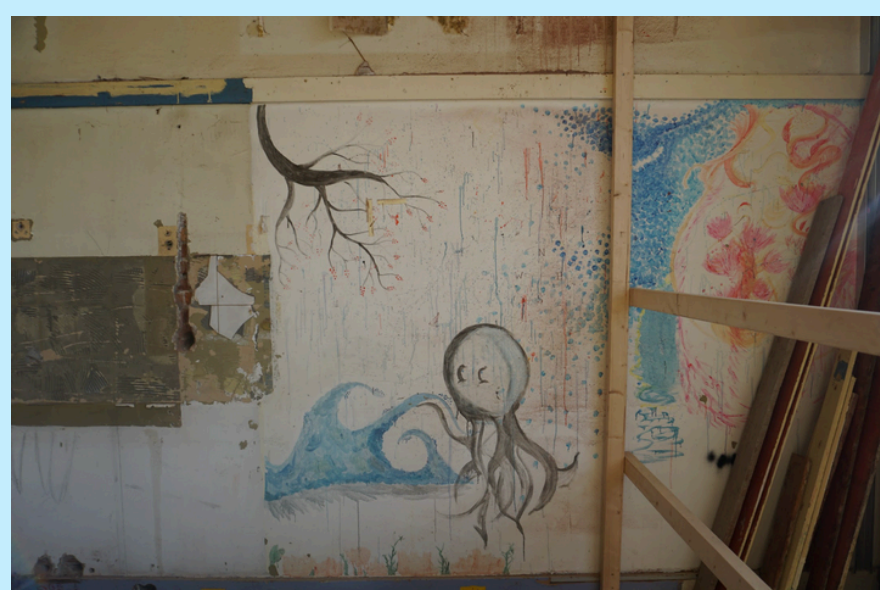
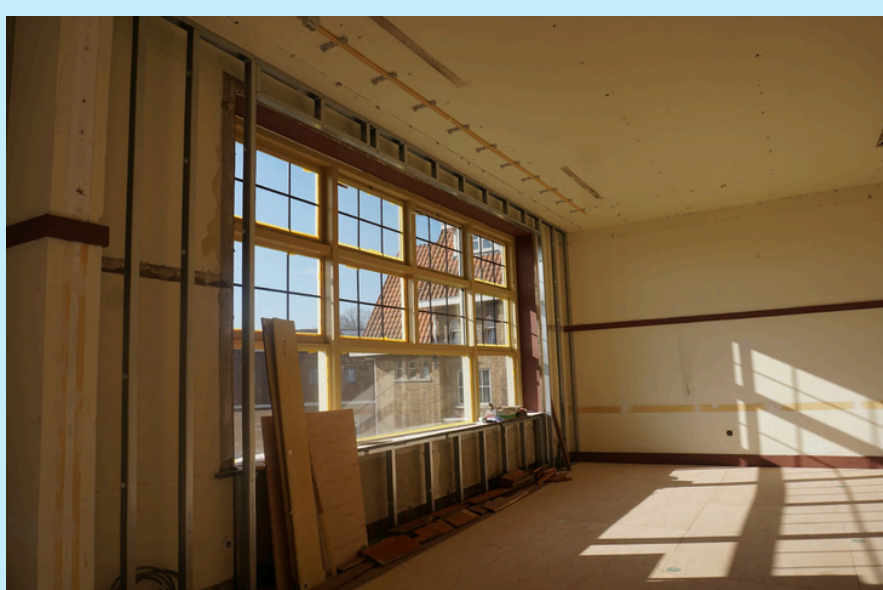
HET CULTUUR & CAMPUS PUTSELAAN PROJECT IS EEN LOKAAL VOORBEELD VAN HOE CREATIVITEIT, INCLUSIVITEIT EN DUURZAAMHEID ELKAAR KUNNEN VERSTERKEN. DOOR EEN OUDE SCHOOL TE RENOVEREN MET GERECYCLEDE MATERIALEN, GROENE ENERGIE EN OOG VOOR TOEGANKELIJKHEID, WORDT EEN FYSIEKE RUIMTE GECREËRD DIE NIET ALLEEN JONGEREN AANTREKT, MAAR OOK ACTIEVE BETROKKENHEID VAN DE BUURT STIMULEERT. ACTIVITEITEN ZOALS WORKSHOPS, KUNSTPROJECTEN EN SOCIALE BIJEENKOMSTEN RICHTEN ZICH OP PERSOONLIJKE GROEI, CULTURELE EXPRESSIE EN GEMEENSCHAPSZIN.

WAT HET PROJECT BIJZONDER MAAKT, IS DE INTEGRALE AANPAK: DUURZAAMHEID IS NIET ENKEL TECHNISCH, MAAR OOK SOCIAAL INGEBED. DOOR SAMENWERKINGEN MET INSTELLINGEN ZOALS HOGESCHOOL ROTTERDAM, CODARTS EN LOKALE BUURTINITIATIEVEN WORDT EEN NETWERK GECREËRD DAT EXPERTISE, TALENT EN GEMEENSCHAP VERBINDT. DE FOCUS LIGT HIERBIJ OP WEDERKERIGHEID EN GEDEELDE VERANTWOORDELIJKHEID.

EEN INTERESSANTE PARALLEL IS TE TREKKEN MET HET BOOM FESTIVAL IN PORTUGAL. HOEWEL HET FORMAT (EEN FESTIVAL I.P.V. EEN PERMANENTE HUB) ANDERS IS, DEELT BOOM DEZELFDE KERNWAARDEN. HET FESTIVAL IS WERELDWIJD ERKEND VANWEGE ZIJN ZERO-WASTE BELEID, COMPOSTTOILETTEN, WATERBESPARING EN INZET OP HERNIEUWBARE ENERGIE. DAARNAAST STAAT INCLUSIE CENTRAAL, MET AANDACHT VOOR GENDERGELIJKHEID, TOEGANKELIJKHEID EN REPRESENTATIE. DOOR MIDDEL VAN GEDIFFERENTIEERDE TICKETPRIJZEN, FINANCIËLE STEUN AAN ONDERVERTEGENWOORDIGDE KUNSTENAARS EN VEILIGE ZONES VOOR GEMARGINALISEERDE GROEPEN, WORDT EEN INCLUSIEVE FESTIVALERVARING GECREËRD.

WAT BOOM EN C&CP DELEN, IS DE AMBITIE OM CULTURELE PRODUCTIE TE KOPPELEN AAN SOCIALE VERANDERING. BOOM LAAT ZIEN HOE ZELFS TIJDELIJKE CULTURELE EVENEMENTEN KUNNEN FUNGEREN ALS TRANSFORMATIEVE RUIMTES. VOOR C&CP BETEKENT DIT DAT ER LERING GETROKKEN KAN WORDEN UIT DE MANIER WAAROP BOOMBELEID, PRAKTIJK EN IDEALEN SAMENBRENGT IN ÉÉN HOLISTISCH MODEL.

DE BELANGRIJKSTE LES UIT DEZE VERGELIJKING IS DAT DUURZAME INFRASTRUCTUUR EN SOCIALE RECHTVAARDIGHEID NIET OP ZICHZELF STAAN, MAAR ELKAAR VERSTERKEN. DOOR ARTISTIEKE EXPRESSIE TE KOPPELEN AAN TOEGANKELIJKHEID, PARTICIPATIE EN ECOLOGISCH BEWUSTZIJN ONTSTAAT ER EEN KRACHTIG PLATFORM VOOR MAATSCHAPPELIJKE BETROKKENHEID.

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN:

ZOWEL BOOM FESTIVAL ALS CULTUUR & CAMPUS PUTSELAAN TONEN AAN DAT CULTURELE ORGANISATIES VEEL MEER KUNNEN ZIJN DAN PODIA VOOR KUNST, ZE ZIJN MOTOREN VAN DUURZAME SOCIALE VERANDERING. DOOR INCLUSIVITEIT EN DUURZAAMHEID CENTRAAL TE STELLEN IN HUN ONTWERP EN PRAKTIJK, KUNNEN ZE BIJDAGEN AAN EEN VEERKRACHTIGE, RECHTVAARDIGE SAMENLEVING.

TOCH ZIJN ER OOK VALKUILEN. EEN TE TOP-DOWN BENADERING KAN PARTICIPATIE ONDERMIJNEN, TERWIJL GEBREK AAN STRUCTURELE FINANCIERING DE CONTINUÏTEIT BEDREIGT.

VOOR C&CP ZIJN DE VOLGENDE AANBEVELINGEN VAN BELANG:

1. STIMULEER CO-CREATIE MET JONGEREN EN BUURTBEWONERS

GEEF RUIMTE VOOR BOTTOM-UP INITIATIEVEN WAARIN BEWONERS MEEDENKEN ÉN MEEBESLISSEN OVER HET PROGRAMMA-AANBOD, ZODAT HET AANBOD AANSLUIT BIJ DE BEHOEFTE VAN DE WIJK.

2. VERSTERK DUURZAME SAMENWERKINGEN MET LOKALE EN INTERNATIONALE PARTNERS

NET ALS BOOM KAN C&CP PROFITEREN VAN UITWISSELING VAN KENNIS EN METHODES MET ANDERE ORGANISATIES—DENK AAN GEZAMENLIJKE PROJECTEN MET CULTURELE INSTELLINGEN OF GROENE INITIATIEVEN.

3. INVESTEER IN STRUCTURELE TOEGANKELIJKHEID EN REPRESENTATIE

ZORG VOOR FYSIEKE TOEGANKELIJKHEID (ROLSTOELVRIENDELIJK, TAALDIVERSITEIT, VISUELE HULPMIDDELEN), MAAR OOK VOOR DIVERSE VERTEGENWOORDIGING IN HET TEAM, HET PROGRAMMA EN HET PUBLIEK.

DOOR KUNST EN CULTUUR TE POSITIONEREN BINNEN BREDERE MAATSCHAPPELIJKE KADERS, ZOALS DE URBAN COMMONS EN INTERSECTIONALITEIT, KAN C&CP UITGROEIEN TOT EEN VOORBEELD VAN HOE CREATIEVE RUIMTEN BIJDAGEN AAN EEN DUURZAMERE, INCLUSIEVERE STAD. DE UITDAGING LIGT IN HET WAARBORGEN VAN CONTINUÏTEIT ÉN IN HET BLIJVEN LUISTEREN NAAR DE GEMEENSCHAP ZELF.

REFERENCES:

CRENSHAW, K. (1991). MAPPING THE MARGINS: INTERSECTIONALITY, IDENTITY POLITICS, AND VIOLENCE AGAINST WOMEN OF COLOR. STANFORD LAW REVIEW, 43(6), 1241–1299.

[HTTPS://DOI.ORG/10.2307/1229039](https://doi.org/10.2307/1229039)

FOSTER, S. R., & IAIONE, C. (2016). THE CITY AS A COMMONS. YALE LAW & POLICY REVIEW, 34(2), 281–349.

MARKUSEN, A., & GADWA, A. (2010). CREATIVE PLACEMAKING. NATIONAL ENDOWMENT FOR THE ARTS.

[HTTPS://WWW.ARTS.GOV/SITES/DEFAULT/FILES/CREATIVEPLACEMAKING-PAPER.PDF](https://www.arts.gov/sites/default/files/creativeplacemaking-paper.pdf)

MARKUSEN, A., & GADWA NICODEMUS, A. (2010). ARTS AND CULTURE IN URBAN OR REGIONAL PLANNING: A REVIEW AND RESEARCH AGENDA. JOURNAL OF PLANNING EDUCATION AND RESEARCH, 29(3), 379–391.

[HTTPS://DOI.ORG/10.1177/0739456X09354380](https://doi.org/10.1177/0739456X09354380)

VELOSO, M., & PIRES, V. (2021). ENTREVISTA À ARQUITETA VERA PIRES. REVISTA PROJETER - PROJETO E PERCEPÇÃO DO AMBIENTE, 6(2), 180–195. [HTTPS://DOI.ORG/10.21680/2448-296X.2021V6N2ID25199](https://doi.org/10.21680/2448-296X.2021V6N2ID25199)